

Najczęstsze przyczyny wad wymowy:

1. Zmiany anatomiczne aparatu artykulacyjnego:

- nieprawidłowa budowa języka (język zbyt długi, za krótki, zbyt gruby, skrócone wędzidełko podjęzykowe),
- zaburzenia w połykaniu,
- anomalie w budowie warg i podniebienia (zbyt mocno wysklepione podniebienie twarde, tzw. „gotyckie”, rozszczepy podniebienia, warg),
- zniekształcenia zgryzu (zgryz otwarty, przodozgryz, tyłozgryz),
- anomalie zębowe (trwałe i przejściowe, jak w czasie wymiany uzębienia),
- przerost trzeciego migdałka,
- polipy,
- skrzywienie przegrody nosowej,
- przerost śluzówki nosa.

2. Nieprawidłowe funkcjonowanie narządów mowy:

- niska sprawność narządów artykulacyjnych,
- zakłócona praca mięśni napinających i przywodzących więzadła (struny) głosowe,
- trudności koordynacji pracy więzadeł głosowych z artykulacją nasady (gardło, jama ustna i jama nosowa wraz z zatokami),
- nieprawidłowa praca mięśni zwierającego pierścienia gardłowego,
- brak pionizacji języka (język porusza się głównie w płaszczyźnie poziomej), co prowadzi do tzw. „infantylnego połykania” i w efekcie do wysuwania języka między zęby.

3. Zaburzenia słuchu mownego (fonemowego, fonetycznego, prozodycznego):

- zaburzenie analizy i syntezy słuchowej,
- wybiórcze upośledzenie słuchu,
- obniżenie słyszalności (niedosłuch, głuchota).

4. Niesprzyjające warunki do uczenia się mowy związane z czynnikiem społecznym (uwarunkowania środowiskowe):

- nieprawidłowe wzorce wymowy,
- nieprawidłowa atmosfera, styl wychowania i postawy rodziców.

5. Uszkodzenia ośrodków i dróg nerwowych unerwiających narządy mowne.

6. Nieprawidłowe funkcjonowanie ośrodkowego układu nerwowego.

7. Psychiczne przyczyny, na przykład brak zainteresowania mową innych; odczuwanie własnych wypowiedzi jako czegoś trudnego i męczącego i w efekcie ograniczanie ich.

8. Opóźnienie rozwoju psychomotorycznego i emocjonalnego dziecka.

bibliografia:

Grażyna Jastrzębowska: „Podstawy logopedii dla studentów logopedii, pedagogiki, psychologii, filologii”, Wyd. Uniwersytetu Opolskiego, Opole 1995

Ewa Małgorzata Skorek: „Oblicz wad wymowy”, Wyd. Akademickie „Żak”, Warszawa 2001